

REVVY

EFTERÅR 2025

Medlemsblad for foreningen DFFU — Danske Fag-,
Forsknings og Uddannelsesbiblioteker

Brugerinddragelse

På Det Kgl. Bibliotek i Aarhus etablerede man i begyndelsen af 2025 et Student Advisory Board for at inddrage brugerne og få indsigt i deres biblioteksbehov. Udvalget udfordrer ideen om biblioteket som rum – og det er hele pointen.

Side 12

Frit tilgængelig?

Open Access nyder i dag bred tilslutning i forskningsverdenen, men befinder sig samtidig i et vadested på grund af den grundkonflikt, der har præget området fra starten: Skal forskning være åben for alle? Og hvem skal i så fald betale gildet?

Side 20

3

Indhold

- 3: Bestyrelsen tager ordet
- 4: Fremtidens biblioteksfaglighed
- 7: På AU Library vil man blive bedre til at imødekomme studerende med særlige behov
- 11: #biblioteksblik
- 12: Brugerinddragelse i praksis
- 16: Creative Friday: Når biblioteket bliver en legeplads for læring
- 18: Bliv DFFU's nøgleperson
– sekretariatsmedarbejder søges
- 19: Navnenyt
- 20: Den åbne adgangs lukkede døre
- 23: Hvor blev solidariteten af?
- 24: Stafetten

↑ Forsidefoto: Jakob Sølvsten Khalili

Skribenter i dette nummer

Karl Weiss-Fogh, Det Kgl. Bibliotek
Ida Lunde Jørgensen, Det Kgl. Bibliotek
Jakob Sølvsten Khalili, Det Kgl. Bibliotek
Astrid Ølgaard Schriver, Det Kgl. Bibliotek
Sarah Drewsen, DTU Bibliotek
Niels Kristian Bonde Jensen, journalist
Karoline Liv Vildlyng, AU Library, Arts Aarhus

Redaktion

Rasmus Hage Dalland
Redaktør REVY – tlf. 24946936
revy@dfdf.dk

Annette Refn, DTU Bibliotek
anre@dtu.dk

Mette Buje Grundsøe, AUB
mbg@aub.aau.dk

Tina Lund, KUB Frederiksberg
tilu@kb.dk

Kerstin Weisdorf, VIA Bibliotek, VIA University
College
kwei@via.dk

Kommende udgivelser og afleveringsfrister:

REVY 4, vinter 2025
Udkommer 1. december, afleveringsfrist 5. november.

REVY 1, forår 2026
Udkommer 1. marts, afleveringsfrist 5. februar.

Vil du skrive for REVY? Tøv ikke med at kontakte redaktør Rasmus Hage Dalland. REVY tager imod artikler (se vejledning på dfdf.dk), men har du et udkast til en artikel, en idé eller tips til en god historie, hører redaktionen også gerne fra dig.

Oplag: 720

Årgang: 48

ISSN: 1904-1969

ISSN (online): 1904-1977

Tryk: Strandbygaard Trykkeri

Grafisk design: Omløb

Bestyrelsen tager ordet

FFU-biblioteket – et rum for alle, men ikke til alt

Et af temaerne i DFFU's nye strategi er "Mangfoldighed – rum til alle". FFU-bibliotekerne skal skabe rammerne for meningsfulde fællesskaber, og i det arbejde ser vi mangfoldighed som en styrke. Men hvordan håndterer vi så de udfordringer, der kan følge med, og som vi skal håndtere? Og har vi kompetencerne til at rumme alle?

Den 28. maj 2025 mødtes en lille gruppe repræsentanter fra fagforeninger, folkebiblioteker og FFU-biblioteker i Akademikertårnet til en rundbordssamtale om bibliotekernes udfordringer med uro, konflikter og hærverk. Samtalen byggede på undersøgelser i folkebibliotekssektoren og medieomtale fra vinteren 2024-25. Det handlede ikke kun om ubemandede biblioteker, men også om, hvordan bibliotekerne generelt skal rumme en stadig mere mangfoldig brugerflor. Især folkebibliotekerne oplever flere episoder med brugere, der skaber uro. Som bestyrelse har vi forskellige erfaringer med uro i sektoren. Vi vil derfor afdække, om området kræver en målrettet indsats fra vores side.

Fra uro til dialog

Biblioteket er i dag langt mere end et sted til at låne bøger. Det er et rum for aktiviteter, studietid, fællesskaber og møder mellem forskellige mennesker. Og hvor er vi heldige, at vores arbejdsplads som udgangspunkt er et sted for alle, men det kræver, at alle ved, hvordan man bruger rummet. Det er en til tider vanskelig balancegang mellem rummelighed og tryghed – og det kræver både tydelig kommunikation og dialog med brugerne.

Eksempler som hærverk og tomme pizزابakker er én ting, men en frustreret bruger, der verbalt eller fysisk lader sine frustrationer gå ud over personalet eller andre brugere, kræver konfliktnedtrappende kompetencer og tydelige grænser – samt en klar forståelse af, hvad personalet må og kan gøre. Samtidig skal vi være tydelige om, hvad biblioteket kan, skal og vil – og hvor grænserne går.

Arbejds miljø og kompetencer

For bibliotekspersonalet betyder udfordringerne, at arbejdsmiljøet kan blive påvirket. Uklarhed, utryghed og høje forventninger om rummelighed kan give stress og frustration. Men hvordan oplever vi udfordringerne med uro på FFU-bibliotekerne? Oplever vi, at der overhovedet er en udfordring?

Biblioteket skal være rum til alle, men ikke til alt. Det handler om at finde balancen mellem inklusion og tryghed, mellem rummelighed og klare rammer. Og det handler om, at vi alle – bibliotekspersonale, brugere og uddannelsesinstitutioner – tager ansvar for at skabe et bibliotek, hvor der er plads til både forskellighed og fællesskab.

På FFU-bibliotekerne har vi fokus på de studerendes trivsel, og vi møder dagligt en bred brugergruppe på godt og ondt. I DF-FU-bestyrelsen har vi derfor sat os for at undersøge omfanget af uro og grænseoverskridende adfærd, hvordan disse udfordringer påvirker os, og om der er et behov for kompetenceudvikling og større opmærksomhed på håndtering af uro. Snart modtager du derfor et spørgeskema i din indbakke, som vi håber, du vil bruge lidt tid på at besvare.

Fremtidens biblioteks-faglighed

På Institut for Kommunikation på Københavns Universitet er man i færd med at uddanne det sidste kuld studerende, der kan kalde sig for cand. scient.bibl. Kalle Weis-Fogh har talt med Trine Schreiber om, hvad fremtidens biblioteks-faglighed er, og hvordan man uddanner sig til den

□ **Kalle Weis-Fogh**, Informationsspecialist på Det Kgl. Bibliotek

Trine Schreiber har en lang historie med uddannelse af biblioteks- og informationsvidenskabsstuderende. I over 30 år har hun undervist og forsket i faget, først på Biblioteksskolen på Birketinget og sidenhen på Københavns Universitet på Amager. Med en baggrund i både etnografi, socialantropologi og en ph.d. i sociologi har Trine en faglig baggrund, der har givet hende et specielt syn på uddannelsens udvikling siden hun startede i 1995.

Da jeg gik på Biblioteksskolen i de tidlige 00'ere, oplevede jeg Trine som en engageret og dygtig underviser i faget Videnstyring. Og jeg besøgte hende på hendes kontor på KUA for at høre mere om biblioteks- og informationsvidenskabsuddannelsens fortid og fremtid.

Udover at høre mere om den kommende uddannelse, så var det også med en nysgerrighed i forhold til min egen faglighed og den uddannelse, jeg havde taget for godt 20 år siden. Hvordan ser den ud i forhold til nutidens og fremtidens biblioteks-faglighed?

Uddannelsens historie og udvikling

I løbet af din tid som en del af den biblioteks-faglige uddannelse – hvad er så nogle af de højdepunkter, du har oplevet?

Enhver taler i dag på en måde, som minder os om informationsvidenskab – man samler information ind, man kategoriserer, man klassificerer, man systematiserer information, man bearbejder, man digitaliserer information osv. Folk bruger i deres hverdagsopgaver digitale teknologier og sociale medier til informationsarbejde – og algoritmerne organiserer, søger og sorterer information for os. Det har jo været fantastisk at følge, hvordan betydningen af viden om informationsorganisering er blevet en vigtig viden for alle.

Informationsorganisering er også blevet det, man kan kalde 'vidensdesign', da information i højere grad begyndte at være billeder og lyd og ikke bare 'papirdokumentet'. Visualisering af data er jo en lige så spændende måde at organisere information på, som det traditionelle dokument har været.

Kan du folde det her med informationsorganisering og informationssystem lidt ud?

Det er lidt abstrakt, men man kan sige, at over årene har vi udvidet vores forståelse for, hvad et informationssystem er, altså systemer, hvor man kan lagre og genfinde information. I dag er informationssystemer jo ikke kun bibliotekernes – vi ser dem overalt. Det er de steder, hvor vi leder efter al vores information som borgere, studerende og forskere. Da jeg startede, var det jo en neutral instans, de her informationssystemer. Det var bare et redskab for alle de informationer, man på en kvalificeret måde skulle sætte op for brugeren. Men med brugergenererede data, algoritmerne og søgemaskinerne, vi har i dag, ser vi i højere grad på de her informationssystemer som systemer, man skal forholde sig kritisk til.

Og hvilken betydning har det haft?

Den digitale udvikling har betydet en udvidelse af faget. I dag er det vigtigt at fokusere mere bredt på mediet som formidler informationen, på både udbyderne og den anvendte teknologi. Sammen sætter de rammerne for f.eks. informationsorganiseringen. I dag kan vi ikke kun se på den enkelte database, men må udvide blikket til at også at indeholde bl.a. udbyderne af informationstjenester, herunder techgiganter, der tilbyder information, men som samtidig vel at mærke besidder en magt over f.eks. hvilken information folk får.

De inkluderer og ekskluderer informationer fra søgeresultater. De bestemmer, hvad der skal være tilgængeligt, og hvordan søgeresultaterne rangordnes. Både dette blik og studiet af konsekvenserne heraf er derfor også centralt for faget. Det har betydet, at vi hele tiden har skullet gentænke og tilføje indhold i undervisningen, så uddannelsen kunne opretholde en relevans i forhold til opgaveløsninger i samfundet. At kunne følge den her udvikling har absolut været et højdepunkt.

Du har nævnt nogle højdepunkter... hvordan var det med lavpunkterne?

Men højdepunkter og lavpunkter har været viklet ind i hinanden igennem de mange år. På den ene side har der været fascinationen af den digitale udvikling og af informationsorganiseringens store betydning. På den anden side har udviklingen jo så hele tiden haft konsekvenser for uddannelsen, hvor justeringer har været nødvendige og herunder til tider ændringer, som har kostet stort slid og mange overvejelser.

Ny titel – samme fokus?

Hvad sker der med 'biblioteksdelen' af uddannelsen – forsvinder den, når man ikke længere uddanner cand.scient.bibl'ere?

Titlen på vores kandidatuddannelse, som i mange år har heddet cand.scient.bibl., bliver i den kommende tid erstattet med titlen cand. it i informationsstudier. Den nye titel er valgt for at lette de studerendes jobsøgning. Vi tror, virksomheder og institutioner bedre kan forstå, hvad det er for en uddannelse, der er tale om.

Men uddannelsen – eller det du kalder for biblioteksdelen af uddannelsen – forsvinder ikke, fordi titlen ændrer sig. Uddannelsens emner og deres forskningsgrundlag er der stadigvæk. Vi har stadig forskningssektioner, der har nogenlunde det samme fokus som tidligere. Altså et fokus på mange af de samme områder, som vi også tidligere havde på uddannelsen,

men selvfølgelig med inddragelse af også de nye problemstillinger.

Hvordan ser det ud, hvis vi kigger på det sådan helt konkret?

Institut for Kommunikation er en sammenlægning af flere forsknings- og uddannelsesområder. Man kan sige, at faget informationsstudier har de tre forskningssektioner ud af instituttets otte sektioner. Vi har for det første 'Arkiver, Biblioteker og Museer', hvor institutionsblikket netop er i fokus. For det andet 'Informationsvidenskab og teknologier', hvor vi blandt andet har informationssøgning og -organisering i fokus. Og så har vi en tredje, min egen del, 'Information, teknologi og relationer', hvor vi ser på konsekvenserne af blandt andet den stigende digitalisering i feltet. Så vi har forsøgt forskningsmæssigt og uddannelsesmæssigt at dække det hele ind.

Okay, så at man ikke længere giver kandidaterne titlen cand.scient.bibl. betyder ikke, at der ikke længere uddannes og forskes i biblioteks- og informationsvidenskab?

↑ "Vi står i dag med et informationsproblem, der minder om det, man stod med i 1920, hvor alle ikke havde adgang til bogen. Men i dag, der har man jo lige så stort et oplysningsproblem blandt borgerne, der har svært ved at finde ud af, om noget er fake news eller ej," siger Trine Schreiber.
Foto: Karl Weis-Fogh

Nej, slet ikke. Det handler måske mere om, at den terminologi, der bliver brugt om feltet, ændrer sig. At terminologien ikke er statisk.

Forskningsmæssigt taler vi jo stadigvæk om bibliotekets 'informationsvidenskab', alternativt 'informationsstudier'. Det var i 1960'erne, at informationsvidenskab begyndte at blive lagt til biblioteksordet. Biblioteksskole blev til Biblioteks- og informationsvidenskab i USA, men i 00'erne fjerner de så ordet 'bibliotek' og kalder sig iSchools, som jo er en informationsskole. På den nuværende uddannelse kaldte vi os faktisk også for en iSchool i nogle år fra 2009 til 2013. I dag anvendes såvel 'informationsvidenskab' som ordet 'informationsstudier'. Det sidste anvendes f.eks. for uddannelsen.

På den måde er der jo sket en udvidelse af feltet til ikke kun at være biblioteker, selv om de stadigvæk er med. Når vi taler om biblioteker i dag, så kan jeg jo også godt mene, at den der 'digitale platform' er et bibliotek, eller det der 'informationssystem' er et bibliotek. Men folk anvender bare ikke selv ordet bibliotek. De anvender mere ordene platform eller informationssystem eller software-system. Der er mange ord i spil. Biblioteksordet bliver derfor let begrænset til kun at gælde folkebiblioteker og forskningsbiblioteker.

Kan der ligge en fare i at 'biblioteksordet' bliver begrænset til folkebiblioteker og forskningsbiblioteker?

Ja. Og det, synes jeg, nemlig er et problem, for sprogligt er der sket en udvikling, som gør, at dem, der er uddannet tidligere og i en anden studieordning, kan have sværere ved at se, hvor 'biblioteket' er henne nu.

I 2008 fik vi de her ord 'vidensmedier', 'vidensdesign' og så videre i uddannelsens kursusbeskrivelser. Altså, vi forsøgte at gøre det lidt smart, kan man sige, og det var måske forkert af os, men begreberne design og medier eksisterer endnu og er centrale generelt set i mange it-uddannelser.

Og det er klart, at der er nogen, der har tænkt: 'Hvad! Hvor er vi henne?' Og der kom jo også flere synspunkter frem fra dele af sektoren. Sidenhen fik Syddansk Universitet også en uddannelse, hvilket var rigtig godt. Og den hed i starten Bibliotekskundskab og Videnskommunikation. Nu hedder den så Biblioteksvidenskab, IT og Kommunikation. Det er berigende med flere uddannelser i faget.

Fremtidens kernekompetencer

Hvilke kernekompetencer bliver fremtidens cand.it. i Informationsstudier skarpe på?

En kandidat i cand.it. i informationsstudier skal ifølge studieordningen have viden om tre ting. For det første en bred viden om centrale teorier og metoder inden for informationsstudier. For det andet skal kandidaten have indsigt i digitaliseringens betydning og konsekvenser for mennesker, arbejdsopgaver, kultur, m.m. Og endelig for det tredje skal kandidaten være velbevandret i formidling og formidlingsstrategier i f.eks. biblioteker såvel som andre arbejdspladser.

Ifølge den seneste studieordning fra 2025 skal kandidaten f.eks. kunne "søge, organisere, strukturere og formidle information og data til forskellige typer af brugere og kontekster". De skal også kunne "analysere og diskutere anvendelsen og implikationerne af digitale teknologier", f.eks. etisk og samfundsmæssigt set. De skal med andre ord også kunne vurdere implikationerne af søgning, organisering og formidling af information.

Centrale fag på kandidatuddannelsen hedder i dag f.eks. 'Dataanalyse og infrastruktur', 'Formidlingsstrategier', 'Informationsetik' og 'Brugerstudier'. Der ligger i de kurser stadigvæk den faglighed, der er knyttet til aktiviteter som informationssøgning, informationsorganisering, informationssystematisering, genfinding, datastruktur og analyse. Men samtidig også viden om de input, digitaliseringen har givet.

Hvilke faglige udfordringer står de studerende over for fremadrettet?

Det er jo meget problematisk, at den informationsteknologiske udvikling giver os alle de her algoritmer og søgemaskiner, der selv sorterer for os. Og giver os et output, hvor vi egentlig ikke helt er klar over, hvad der ligger bag.

Vi står i dag med et informationsproblem, der minder om det, man stod med i 1920, hvor alle ikke havde adgang til bogen. Men i dag, der har man jo lige så stort et oplysningsproblem blandt borgerne, der har svært ved at finde ud af, om noget er fake news eller ej.

I den forbindelse er der et udtryk, som vi i høj grad benyttede på uddannelsen i 1990'erne, og som jeg stadig synes er godt, nemlig udtrykket 'den intermediære funktion'. Det var hovedpunktet, da jeg selv startede på biblioteksskolen – altså funktionen mellem system og borgere. Kan vi hjælpe der? Og den er der endnu, altså den her intermediære funktion mellem system og borgere, selv om det er blevet meget mere komplekst, og det er lidt interessant, synes jeg.

På AU Library vil man blive bedre til at imødekomme studerende med særlige behov

AU Library i Emdrup har i løbet af de seneste par år undersøgt de studerendes biblioteksbehov, og det har skærpet fokuset på studerende med særlige udfordringer og uformel vejledning

□ **Ida Lunde Jørgensen**, informationsspecialist og ph.d., Det Kgl. Bibliotek
Karl Weis-Fogh, informationsspecialist, Det Kgl. Bibliotek

I AU Library i Emdrup har vi de seneste to år interviewet vores studerende om deres oplevelse af vores undervisning i informationskompetencer og akademisk praksis, deres biblioteksbrug og behov.

Målet har været at styrke vores føling med de årgange af studerende, vi underviser, og skærpe vores evner til at levere målrettede tilbud, undervisning og vejledning, der passer til de studerende på Danmarks institut for Pædagogik og Uddannelse (DPU).

DPU hører under Arts-fakultetet ved Aarhus Universitet. Lidt under halvdelen (ca. 1.500) af instituttets studerende befinder sig i Aarhus, mens lidt over halvdelen er tilknyttet vores del af AU Library i Emdrup, som er en del af Det Kgl. Bibliotek.

Flere af de studerende, vi underviser og vejleder, kommer ikke direkte fra en universitetsbachelor, og vi har også en del studerende, som er ældre end den gennemsnitlige universitetsstuderende. Dette er delvist, fordi DPU har en overvægt af kandidatstudier. En betydelig del af vores studerende, som starter på DPU for at læse en kandidat, har i forvejen en professionsbachelor, og en del har erhvervs erfaring.

Vi har i alt interviewet syv studerende i perioden 2023-2025, som vi i forvejen kendte fra vores undervisning og vejledning, eller som tilkendegav at de gerne ville deltage.

I denne artikel vil vi fortælle kort om de temaer, vi har hæftet os ved i vores undersøgelse – blandt andet hensynet til studerende med særlige behov og forudsætninger, betydningen af relationen til bibliotekspersonalet og vores brug af studiecafeer, som i højere grad tillader os at tilbyde mere målrettet og uformel vejledning.

Behov for at tage større hensyn

Flere af vores interviews viste os, at der er behov for, at vi som informationsspecialister er bedre rustede til at genkende og imødekomme studerende med særlige behov. En studerende fortalte, hvordan hun, som dyslektiker,

“ Vi oplever, at de studerende har gavn af det fællesskab, studiecafeerne tilbyder, hvor man sidder sammen med andre studerende med lignende problemstillinger og mærker, at man ikke er alene med de spørgsmål, man har

havde følt sig 'dum' i skolesystemet, og først på universitetsstudiet havde mødt en vejleder, der så hendes styrker og gav hende selvtillid.

”Så nu har jeg søgt hende som vejleder igen. Jeg føler mig bare enormt tryk ved hende.”

Det illustrerer meget fint den indsigt, at det er de varme relationer – følelsen af at blive mødt, at nogen tager sig tid til at forstå den studerendes akademiske styrker og udfordringer – som gør den studerende komfortabel nok til at bede om den hjælp, hun reelt har brug for. F.eks. er det vigtigt, at vi spørger de studerende, om de har brug for hjælp til at finde en bog i stedet for at antage, at brugere, som vi måske ser ofte i biblioteksrummet, kan dette selv. For nogle dyslektikere kan det være en hæmsko, at vi bare nævner, hvor et værk står, men ikke hjælper den studerende med at finde værket:

”Så tænker jeg bare, nå ja, den finder jeg ikke. Jeg spørger en anden om hjælp, eller gør noget andet.”

Interviewene udfordrede også nogle af vores tidligere pædagogiske idealer, f.eks. har vi førhen haft en praksis om ikke at udlevere slides inden vores undervisning, men efter at være blevet gjort opmærksom på, at nogle studerende ”virkelig [har] svært ved at lytte efter, hvad forelæseren siger, og skrive ned”, har vi genovervejet dette. De studerende fik os også til at tænke over mængden af fremmedord, vi bruger, og behovet for at opnå større kendskab til de redskaber nogle studerende kan have glæde af at bruge, f.eks. Nota Bibliotek eller optageudstyr.

Andre studerende – ikke kun studerende med særlige behov – nævnte også behovet for specialepladser, da bibliotekets nye specialepladsordning består af flydende pladser, hvor man potentielt skal sidde et nyt sted, hver gang man kommer.

Akademisk socialisering

Interviewene viste os, at vi har brug for en stærk forståelse af de forskellige forudsætninger, de studerende i øvrigt kommer med, og livsfaser de befinder sig i. Som en studerende udtrykte det:

”Vi [er] ikke den der stereotyp på en studerende, der kommer med treårs-bachelor direkte fra en universitetsuddannelse [...] hele det der litteratursøgning er jo en sindssygt stejl læringskurve.”

Interviewene understregede vigtigheden af den indlejrede biblioteksundervisning – og at denne ikke skal være op til de studerendes prioriteringer. F.eks. fortalte en studerende, at når undervisningen har fremstået for frivillig, har det været noget, ”folk måske ikke helt har prioriteret”, og at det først var relativt sent i studiet, at hun fik ”[en] forståelse af, hvor vigtig den del (litteratursøgning) også er for at være i et akademisk miljø. Det har taget lang tid for mig.”

Den akademiske socialisering – som en proces der tager tid – går igen i flere interviews:

”[D]et har helt klart været anderledes, end det jeg kom fra, det har været meget mere konkret. Så det her med at skulle køre det lidt mere akademisk, har jeg lige skulle vænne mig til ... man kan tydeligt mærke forskel [på], hvem der har en professionsbaggrund, og hvem der har en akademisk.”

En overset gruppe

Grundet den højere gennemsnitsalder blandt studerende i Emdrup har flere af vores studerende også børn. Og der var blandt studerende, som også er forældre, et ønske

om tilbud der rettede sig mod denne gruppes livsfase. F.eks. i form af specialepladser, som var reserveret til forældre.

Undervejs i vores interviewprojekt og øvrige arbejde på biblioteket er vi blevet opmærksomme på en lille, men på mange måder overset gruppe blandt de studerende. Dem, som overvejer at skrive en ph.d. Det er en særlig gruppe, som både inkluderer studerende med særlige akademiske kompetencer, men også studerende, som ikke nødvendigvis ser sig selv som særligt akademiske, men har en særlig interesse eller et emne, de alligevel overvejer at skrive en ph.d. om.

Dette er studerende, som hvis de lærer os at kende og får tilbuddet, gerne vil have vejledning frem imod ph.d.-ansøgninger. Og som vi til vores store glæde ofte møder igen 'på den anden side' som forskere. Det er studerende, man ofte ikke tænker over, at man skal gøre noget særligt i forhold til, men det har vi i stigende grad et ønske om, da vi er blevet bevidste om, at disse studerende ønsker sig vejledning som kvalificerer dem på et højere niveau. Vi forsøger at imødekomme dette igennem mere omfattende og specialiserede vejledningssessioner, hvor vi f.eks. sætter os to medarbejdere sammen med en studerende, som er i gang med et *state of the art* og taler processen igennem.

Studiecaféer skaber et bånd til biblioteket

En ting, der er gået igen i interviewene, er behovet for og glæden af at kunne få vejledning mere skræddersyet til individuelle behov og møde os på en mere uformel måde med hyppigere mellemrum, end hvad der er muligt igennem den planlagte undervisning og etablerede vejledningstilbud.

Derfor har vi i løbet af interviewperioden opstartet en række studiecaféer, hvor vi ca. en gang om måneden sætter to timer af i et hyggeligt lidt afsides rum på biblioteket med lænestole og borde, hvor de studerende kan sidde enten selv eller i grupper. Vi medbringer kaffe og chokolade, og de studerende kan få vejledning. Studiecaféerne tilbyder en mere uformel kontakt, hvor man ikke som studerende skal formulere en skriftlig henvendelse og dermed kunne sige præcist, hvad man har brug for hjælp til (som man skal for at booke et vejledningssmøde), da dette kan være en unødigt barriere for nogle studerende.

I studiecaféerne er der god tid til, at man kan sidde og arbejde og modtage løbende hjælp, mens man f.eks. sidder med sin informationssøgning til en opgave. Der er mulighed både at stille små korte spørgsmål, bruge mere tid på praktisk hjælp eller vende en opgave

m.v. Derudover har studiecaféerne den fordel, at de fordeler sig ud på semesteret, hvor bibliotekets formelle undervisning er afgrænset til en dag, som kan passe bedre eller mindre godt i forhold til de studerendes proces, og hvor de studerende ikke nødvendigvis ved hvilke spørgsmål, der vil melde sig, når de senere sidder med deres opgave.

Vi oplever, at de studerende har gavn af det fællesskab, studiecaféerne tilbyder, hvor man sidder sammen med andre studerende med lignende problemstillinger og mærker, at man ikke er alene med de spørgsmål, man har, og at andre også har brug for hjælp. Vi har undervejs noteret os, at de studerende ofte nævner følelsen af at være "alene" med deres faglige udfordringer. Der er en varm stemning til studiecaféerne, som smitter af på stemningen de øvrige dage på biblioteket. Som en studerende fortalte: "[For] nogle af os, der altid er her, har [biblioteket] givet følelsen af et studiemiljø, som jeg ikke har oplevet på studiet ellers."

De studerende nævner også, at de gerne vil lære os at kende for at forstå, hvad det er, de forskellige bibliotekarer og informations-specialister på stedet kan hjælpe dem med. En studerende, som vi igennem studiecaféerne og skrankevagterne havde lært godt at kende, sagde f.eks.: "Det har været dejligt at have snakken over skranken, men jeg ville meget gerne have haft en formel kaffeintroduktion til jer, hvor I fortalte om jer selv og jeres interesser."

Det er en ting, der går igen – at de studerende var blevet en smule overraskede over, hvor mange forskellige medarbejdere og ekspertiseområder – fra informationssøgning, fremfinding af bøger, ophavsret og god data-praksis, til EndNote (og meget mere) biblioteket har. Selv for os som medarbejdere, kan det indimellem synes overvældende, og vi skal huske, at de studerende ikke ved, hvad universitetsbibliotekets forskellige medarbejdere har af faglige kompetencer. I studiecaféerne udnytter vi dette aktivt. Vi er som udgangspunkt altid to til stede, så vi kan supplere hinanden – og vi tænker over, hvilke medarbejdere der bemande forskellige studiecaféer i løbet af semesteret, så det afspejler de studerendes opgaveproces.

Refleksioner – og vores videre arbejde

Vores interviews demonstrerer vigtigheden af at kunne udbyde undervisning, der både kan rumme og være meningsfuld for vores mange forskellige studerende. En vigtig indsigt her er, hvor meget de forskellige typer af behov kan overlappe – og ofte gør. Studerende med særlige behov, som f.eks. dysleksi, kan også være forældre eller have andre særlige

forudsætninger og kompetencer. Ligeledes kan en studerende med særlige akademiske kompetencer være en studerende, som føler sig socialt isoleret og har brug for biblioteket som et rum for fællesskab, som er mere centreret omkring det akademiske end de fællesskaber, de studerende i øvrigt indgår i.

Vores undersøgelse understreger behovet for bevidst stillingtagen og refleksion over, hvordan vi løbende udvikler undervisning og vejledning, der inkluderer og udvikler de mange forskellige studerende, vi møder i Emdrup. Der er ikke nemme snuptagsløsninger, men vores interviews understreger vigtigheden af vores relationelle arbejde (et begreb vi låner fra Louise Klinge) – at vi ser og lærer de studerende og deres specifikke forudsætninger at kende. Relationelt arbejde kræver tid, og det kræver, at vi også som medarbejdergruppe er gode til, med respekt for de forskellige kompetencer og menneskelige ressourcer, vi har, at imødekomme de forskellige studerende.

Den anden ting, de studerende gentager, er ønsket om, at biblioteket skal være en ramme for akademisk og socialt fællesskab, som øger kompetencerne og tilknytningen til universitetsstudiet. Det er interessant, at der blandt de studerende, der havde deltaget i vores studiecafeer, både var studerende med særlige behov og med særlige akademiske kompetencer, hvor begge typer af studerende fandt netop dette vejledningsformat meningsfuldt.

I tre ud af syv interviews spiller funktionsnedsættelser som dysleksi, depression og OCD en rolle. Og selvom vores undersøgelse ikke postulerer at være statistisk repræsentativ, flugter den ret præcist med tal fra en større undersøgelse fra Syddansk Universitet, Danmark i Bevægelse, hvori 41 procent af unge og voksne danskere over 15 år angiver, at de har mindst én funktionsnedsættelse. Derfor finder vi det meningsfuldt fremadrettet at arbejde didaktisk i henhold til Universal Design for Learning-principperne og styrke vores samarbejde med Nota Bibliotek og SPS. Vi vil også fra bibliotekets side gerne bidrage til en mere åben samtale om handicap og særlige behov – også i biblioteksrummet – og derfor viser vi en udstilling omkring handicap af fotografen Andreas Haubjerg i samarbejde med Danske Handicaporganisationer i forbindelse med studiestart.

↑ Kalle Weis-Fogh (tv) og Ida Lunde Jørgensen (th) med en studerende. På AU Library i Emdrup har de interviewet studerende for at blive klogere på deres biblioteksbrug og behov.
Foto: Sara Ghasemilee

#biblioteksblík

'Revyception': Studietur til Kolding, besøg i Norges mindste kommunes (217 indbyggere) bibliotek og fejring af speciale (og REVY-debut).

Hvilke FFU-biblioteker følger du på sociale medier?

Brug #biblioteksblík, når du søger eller selv poster noget – hvis du vil ses af os

emdrupbiblio

DELTA I JAGTEN PÅ DEN GENERATIVE INFORMATIONS KOMPETENCE

REUYCEPTION

ER DU INTERESSERET I GENERATIV AI OG DENS BETYNING FOR AU LIBRARY, DPU OG RESTEN AF SAMFUNDET?

SÅ KOM TIL VORES ARRANGEMENT REUYCEPTION OG HØR OM VORES ANTHROPOLOGISKE SPECIALE DER NU ER FORVANDLET TIL EN ARTIKEL

18. JUNI, KL. 14-16

AU LIBRARY, DPU

CHRISTIAN MAPANI SCHARLING & KASPER ØRSTED KNAAP

emdrupbiblio Der er gratis vin, slik og bobler når vi på onsdag holder reception for Kasper og Christians netop udgivende artikel i REVY 🍷

Begge er alumner her fra DPU 🇩🇰

Vi ses 🍷
12. juni

kglakademibibliotek
Det Kongelige Akademi - Bibliotek

2/2

7 ❤️ 0 💬 0 📌

kglakademibibliotek Sommerferien nærmer sig 🍷 Men du kan stadig nå forbi biblioteket og låne bøger! Sidste chance er på fredag hvor du kan kigge forbi mellem 9-19 og derefter holder biblioteket 3 ugers ferie 🍷

Foto: Torben Voigt (Christiania 1972-1976)
#godsommer #nydferien #læs læs læs
#biblioteksblík

kglakademibibliotek

32 ❤️ 0 💬 0 📌

kglakademibibliotek Biblioteket har været på studietur til Kolding og Christiansfeld 🍷 Vi besøgte Designskolen Kolding, Koldinghus og Christiansfeld - og har set design fra værkstederne og tegneborde og oplevet ny og gammel arkitektur 🍷

#biblioteket på tur #designskolen kolding #kolding #koldinghus #christiansfeld #biblioteksblík

designmuseum_bibliotek

41 ❤️ 2 💬 0 📌

designmuseum_bibliotek For et par uger siden havde vi fint besøg fra Kea 🍷. De studerende kiggede godt igennem vores store samling af mode historiske tidsskrifter, bøger samt stofprøver. Tak for besøget 🍷 #bibliotek #photo #bibliophile #designbibliotek #books #forstå verden #biblioteksblík #informationisbeautiful #librarylife #explore #designmuseumdanmark #designthinking #designinspiration #librariesofinstagram #følg med #librarylove #keacph

Danske Fag-, Forsknings- og Ud...
471 følgere
1 u · 🌐

Så er der postkort fra Norge 🍷

Det er fra Charlotte Qvist, VIA University College i Randers, som har været en tur på øen Utsira i Utsira kommune, der ligger 18 km vest for Haugesund og er Norges mindste kommune målt på indbyggertal (217).

Men selvom man er lille, kan man godt have et bibliotek, og det har de på Utsira 🍷

Biblioteket ligger midt på øen 🍷, midt i dalen, for ikke at forfordele byerne, der ligger både i nord og i syd.

Bygningen er fra 1985 og kan meget, for det er et kombineret folke- og skolebibliotek, hvor også kommunens administration og idræts- og svømmehal ligger.

Der er ønske om også at skabe rum til studie- og onlinemødepladser til dem, som må vente med mellemtid inden færgen, der sejler frem og tilbage til fastlandet 🍷

Læg mærke til, at bøgerne på de nederste hylder er vendt, så bogryggene kan læses uden at man behøver bukke sig ned. Det er godt tænkt 🍷

Tusind tak for postkortet Charlotte, det er vi meget glade for 🍷

#DFFU #bibliotekerstyrer #biblioteksblík #sommerbiblioteker

22 ❤️ 0 💬 0 📌

Synes godt om Kommenter Slå op igen Send

Bruger- inddragelse

På Det Kgl. Bibliotek i Aarhus etablerede man i begyndelsen af 2025 et Student Advisory Board for at inddrage brugerne og få indsigt i deres biblioteksbehov. Udvalget udfordrer ideen om biblioteket som rum – og det er hele pointen

□ **Jakob Sølvsten Khalili**, Det Kgl. Bibliotek
Astrid Ølgaard Schriver, Det Kgl. Bibliotek

”De studerende vil bare gerne have et sted at sidde. Mange af dem kommer for at lave gruppearbejde, men der er også mange, der kommer alene. De spiser i kantinen, men bruger faktisk mest vores mikroovne. Så kan de godt lide at være aktive i deres pause, men sidder også og holder pause med deres telefon.”

Sådan kunne en fordom lyde om, hvordan bibliotekets brugere tænker om og anvender vores biblioteksrum. En kollega kan huske en undersøgelse, der blev lavet for fem år siden, en anden har selv været studerende indtil for nylig, mens en tredje har læst en artikel om Generation Z.

Det er alt sammen meget godt, men en effektiv måde at få indsigt i, hvad vores brugere tænker om vores biblioteksrum, er kort sagt at spørge dem. Det er motivationen for vores nyoprettede Student Advisory Board her på Det Kgl. Bibliotek i Aarhus (Bogtårnet). Vi

har som nationalbibliotek mange forskellige besøgende, men langt størstedelen af vores brugere her i Bogtårnet er studerende. Vores mål med boardet har derfor været at samle en fast gruppe studerende, som vi kan inddrage i forskellige processer og på forskellige tidspunkter for bedst muligt at tilpasse vores tilbud til deres behov.

Som Melanie Ibrahim Malan, en 23-årig studerende på Folkesundhedsvidenskab og medlem af Student Advisory Board, siger:

”Jeg mener, at vi studerende – der er bibliotekets primære målgruppe – bør spille en aktiv rolle i at forme det samt bidrage med input for at gøre det endnu mere relevant og brugervenligt.”

Melanie valgte at blive en del af udvalget, fordi hun så et stort potentiale for udvikling, fortæller hun.

Bibliotekets Student Advisory Board blev etableret i starten af 2025 og består i af syv studerende, som indtil videre har været samlet til én fysisk workshop og derudover er spørgsmål løbende blevet vendt i boardet online. Melanie Ibrahim Malan (nederst) er medlem af boardet og beskriver workshoppen som "umådelig positiv".
Foto: Jakob Sølvsten Khalili

i praksis

"Jeg havde fra starten en god mavefornemmelse og var spændt på, hvad boardet kunne udvikle sig til at blive."

Rekruttering, sammensætning og fastholdelse

Bibliotekets Student Advisory Board blev etableret i starten af 2025. Det består i skrivende stund af syv studerende og er relativt mangfoldigt med hensyn til fordelingen af fagområder og køn, men diversiteten i udvalget er noget, vi har løbende fokus på.

Rekrutteringen er foregået via sociale medier, flyers i biblioteksrummet og i mødet med brugerne ved skranken. Indtil videre har vi haft samlet de studerende til én fysisk workshop og derudover løbende vendt mindre spørgsmål med dem online. Melanie beskriver workshoppen som "umådelig positiv" og frem-

hæver, hvordan de studerendes synspunkter blev taget alvorligt:

"Hvad der står særlig klart for mig, er, hvor meget vi havde at sige, samt hvor interesserede de var i vores synspunkter."

Den første workshop afholdt vi i april. De studerende i boardet er alle frivillige og modtager ikke gaver for deres indsats. For at sikre fastholdelsen af de studerende til trods, gjorde vi meget ud af at tilrettelægge workshoppen, så den bidrog til at opbygge et fællesskab blandt de studerende, der ikke i forvejen kendte hinanden – lave engagerende og varierende aktiviteter, der skabte god energi i lokalet og have god forplejning til mødet, hvilket studerende jo altid sætter pris på. Idéer til engagerende aktiviteter kan findes mange steder på internettet, fx hos IAF Library | SessionLab.

Hvad kan man egentlig bruge et Advisory Board til?

Det Kgl. Biblioteks strategi 'Vi viser vej til viden' slår fast, at vi skal "udvikle de fysiske biblioteksrum i samarbejde med brugerne, så de i endnu højere grad bliver brugt og understøtter brugernes behov".

Vores Student Advisory Board er blot en af flere typer brugerinddragelse, biblioteket benytter sig af. Netop nu er Det Kgl. Bibliotek og AU Library i gang med en større brugerundersøgelse, men vi indsamler også løbende input og feedback gennem mirkointerventioner i biblioteksrummet, for eksempel gennem afstemningsrør og "ønsketræer". Vi vil altså udvikle vores rum sammen med brugerne. Men hvor meget tør vi slippe tøjlerne og lade de studerende bestemme over vores biblioteksrum? Det er et helt centralt spørgsmål, som er vigtig at stille sig selv og afstemme med de studerende, før man inddrager dem. Balancen mellem de studerendes syn på vores biblioteksrum og vores eget kan nogle gange blive udfordret, hvilket i sig selv kan være hele pointen.

Dertil trænger en anden udfordring sig på, når man arbejder med en mindre gruppe som udgangspunkt for ens brugerinddragelse – spørgsmålet om repræsentation. Repræsentierer gruppens synspunkter også den måde, det brede udsnit af studerende ser på biblioteksrummet på, og hvor mange studerende skal bakke op om en idé, før man tør implementere den? For os er formålet med vores Student Advisory Board dog ikke kun at få idéer til biblioteksrummet og implementere de idéer med størst tilslutning, men *også* og måske især at få et indblik i, hvordan de studerende tænker, og hvordan deres verdenssyn er. Som Melanie påpeger:

“Jeg mener, at vi studerende – der er bibliotekets primære målgruppe – bør spille en aktiv rolle i at forme det samt bidrage med input for at gøre det endnu mere relevant og brugervenligt.

– Melanie Ibrahim Malan, studerende på Folkesundhedsvidenskab og medlem af Student Advisory Board

"Jeg er nemlig af den klare overbevisning, at ved at inddrage dem, det berører – i dette tilfælde os studerende – kan det bidrage til en større forståelse mellem os og biblioteket."

For at vende tilbage til spørgsmålet om at afstemme med de studerende har det været vigtigt for os at tale med de studerende om, at det ikke er sikkert, at alle deres idéer bliver implementeret i morgen, men at de bidrager til et samlet billede af, hvordan vi som bibliotek kan skabe et rum, som de gider benytte sig af. Dét, at vi har samlet en fast gruppe af studerende, giver os dog også et øget ansvar i forhold til at vise dem, at vi lytter til deres input og tager dem seriøst. Hvis de skal forblive engagerede i gruppen og måske endda udvikle sig til en slags ambassadører for biblioteket, så skal de også kunne se, at vi lytter til deres ideer og synspunkter.

Når de studerende er mere vkonservative end os

Som nævnt kan der også være en pointe i at blive udfordret, hvilket vi også blev i vores første workshop med vores Student Advisory Board. Vi spurgte de studerende ind til, hvordan vi kunne arbejde med og forbedre vores nyrenoverede studieområde 'Indsigten'. Hvad hverken vi eller de studerende vidste på daværende tidspunkt er, at Indsigten bliver et offline-område, hvor man hverken må

have telefon eller computer fremme, og hvor rummet skal give de studerende mulighed for at tage en rolig pause fra læsningen med en (i studeøjemed) unyttig bog eller strikkesøj. Derfor var det bemærkelsesværdigt, at det første en gruppe af de studerende påpegede var, at der manglede stik til at oplade sin computer. Vi burde nok ikke have været overraskede over gruppens input, for brugerundersøgelser viser altid, at de studerende efterspørger flere studiepladser. Men hvad gør vi som bibliotek, når vores Student Advisory Board ønsker sig mere af det samme, mens vi ønsker at etablere noget nyt? Hvad gør vi, når de studerende er mere konservative end os?

Sådan en indsigt kan bruges til forskellige ting. Det kan være en indikator på, at et totalt offline-område ikke vil fungere for de studerende, men det kan også være en påmindelse om, at vi har en stor kommunikationsopgave foran os i at informere om, hvorfor rummet er offline, og hvad de får ud af det. Så selv om vi ikke direkte implementerer de studerendes idé, så opnår vi indsigt i, hvordan de tænker, og understreger i dette tilfælde vigtigheden af, at vi får lagt en velovervejet kommunikations- og nudgingstrategi, når vi lancerer Indsigten som et offline-område. Dermed har input fra udvalget forbedret forudsætningerne for, at etableringen af Indsigten som offline-område lykkes.

Oplagte ideer

Samtidig udfordrer de studerende selvfølgelig også vores konservative tankegang og fastlåste syn på biblioteket. For eksempel foreslog de studerende, at magasiner og tidsskrifter rykkes fra vores avislæsesal til Indsigten. Idéen er helt oplagt! Den er med til at løse en problematik, vi i vores afdeling godt kendte til, men ikke havde fundet løsningen på: De studerende er ikke opmærksomme på vores avislæsesal og benytter derfor ikke denne service – den brugergruppe, vi betegner som "borgere", er glade for og benytter vores aviser, mens magasinerne kun i begrænset omfang bliver læst. Melanie fremhæver også tidsskrifterne, som et punkt hvor hun følte sig hørt:

"Der blev lyttet til, spurgt ind til og noteret ned (...) et konkret eksempel har været, hvilke fysiske tidsskrifter vi skal have."

Ved at flytte magasiner op i Indsigten, et område der i høj grad er indrettet med de studerende for øje, højner vi chancen for, at de studerende bliver opmærksomme på og bruger magasinerne samtidig med, at det, som Melanie påpeger, tilfører et nyt aspekt af indsigt til Indsigten:

"Mit udspil var, at man burde lege med navnet og lade det være et frirum fra læseboblen. I rummet vil man kunne få indsigt i, hvad der sker rundt på universitetet såsom forskning, projekter, Omnibus og Tænkepause-bøgerne."

Magasinerne er altså med til at etablere Indsigten som et område, hvor man kan få indsigt i mode, økologi, film, politik osv. Som sagt: En helt oplagt idé, som ingen af os ved biblioteket havde fået. Men det fik de studerende.

“Hvad der står særlig klart for mig, er, hvor meget vi havde at sige, samt hvor interesserede de var i vores synspunkter

– Melanie Ibrahim Malan, studerende på Folkesundhedsvidenskab og medlem af Student Advisory Board

Creative Friday: Når biblioteket bliver en legeplads for læring

Hvad gemmer der sig egentlig i kælderen under biblioteket på DTU? På Creative Friday åbnede DTU Bibliotek dørene til det ukendte – og lod de studerende udforske de kreative afkroge

□ **Sarah Drewsen**, Multimediemedarbejder, DTU Bibliotek

Det begyndte som en helt almindelig fredag i maj. Men under biblioteket på DTU, hvor sollyset ikke når, skete der noget usædvanligt. Her, i kælderen, hørtes lyden af grin, kaffeskvulp og knasende chipsposer, hvor DTU's studerende var inviteret til Creative Friday: En markedsdag med VR-briller, video- og lydoptagelser og en snert af mystik ...

I 2025 fik kælderen under biblioteket en opgradering. Ikke en af dem, man nødvendigvis lægger mærke til ved første øjekast – men en, der har potentiale til at ændre, hvordan studerende og universitets medarbejdere bruger biblioteket.

Vi installerede blandt andet et professionelt lydstudie til podcastoptagelser og opdaterede nogle af de tekniske værktøjer, som allerede stod til rådighed i vores walk-in videostudie og vores XR- og postproduktionsrum. Men vi stod med en udfordring: Mange vidste slet ikke, hvad der gemte sig dernede. Derfor besluttede vi at åbne dørene – bogstaveligt talt – og invitere til Creative Friday, hvor nysgerrighed og teknologi gik hånd i hånd. Vores

mål var at skabe en større synlighed, og det lykkedes.

Sådan blev idéen til virkelighed

Mens de sidste opdateringer af kælderen faldt på plads, begyndte vi planlægningen af vores arrangement. På den måde gav vi os selv en stram deadline, da vi gerne ville afvikle arrangementet, inden de studerende fik travlt med deres eksamener, samtidig med at ideen var at give dem et kreativt, men fagligt pusterum midt i deres oplæsning.

Vi ønskede, at de studerende selv skulle prøve kræfter med de værktøjer, der er at finde i kælderen under biblioteket. Derfor kreerede vi tre workshops – én for hvert rum – hvor de studerende fik hands-on erfaring med de mange muligheder.

Vi vidste, at der skulle være et trækplaster. Noget, der kunne lokke de studerende frem. Hvis de skal bruge deres tid på os, skal vi også give noget igen. Med det in mente etablerede vi et snackudvalg, og kaffe kom hurtigt på listen.

Vi udarbejdede en digital invitation, som blev delt på de sociale medier. Vi pushede den på vores event-skærm i biblioteket i ugen op til arrangementet. Vi hang plakater op rundt omkring på campus. Vi lavede et lille underholdende indslag fra vores podcaststudie, som vi delte på Instagram. Men det, der i virkeligheden virkede, var fysisk henvendelse til de studerende, som på dagen befandt sig på biblioteket.

← Foto: Lasse Lyhne
Abild, 2025

Dragende mystik

DTU Biblioteks Media Lab-service dækkes af en håndfuld multimediedarbejdere. Det er dem, der har en del af ansvaret for, at mystikken i kælderen ikke overtager og skræmmer de studerende væk. Så når teknikken driller, eller når kælderen, som nu, skal opdateres, er det kollegerne fra DTU Media Lab, der står for det. Derfor var det også os, der arrangerede dagen og udviklede de tre workshops, som de studerende skulle deltage i.

Mystikken over kælderen forduftede lige så snart, de første studerende trådte ned i kælderen. Men måske var det netop mystikken, der drog dem. For mange af de studerende var det nemlig første gang, de trådte ned af trappe-trinnene og undersøgte bibliotekets mange muligheder nærmere.

Biblioteket som legeplads

I planlægningsfasen var der ikke tid til at tøve. Som førstegangs-eventholdere havde vi ikke et stort bagkatalog af erfaringer at trække på, men vi havde lysten til at skabe noget, der både var sjovt og meningsfuldt. Vores uofficielle mantra blev hurtigt: *“Have fun.”* Og det holdt vi fast i. Det var med den tilgang, vi udviklede

de tre workshops (én til hvert rum i kælderen), hvor vi tog udgangspunkt i vores egne oplevelser med de digitale værktøjer.

Noget var inspireret af aktiviteter, vi selv havde prøvet, andet af aktiviteter vi gerne ville prøve. Det gjorde de tre workshops personlige – og måske netop derfor føltes de også mere indbydende for de studerende. De kunne mærke, at vi brændte for det, vi viste frem. Og jeg tror, vi vil gøre det på samme måde næste gang – for der bliver en næste gang!

Men – for der er altid et men – vi skal fremadrettet tænke over, hvordan vi rekrutterer deltagerne. Denne gang havde vi mystikken på vores side: En kælder, der gemte på noget ukendt. Det kort kan vi kun spille én gang. Derfor overvejer vi at skrue ned for kampagnen op til og i stedet lægge kræfterne i selve dagen. For det var, da vi mødte de studerende ansigt til ansigt, at magien opstod.

Jeg vil give andre biblioteker ét råd: Spring ud i det. De studerende er nysgerrige og åbne, og hvis man tør kravle ud fra mørket og vise dem de mange facetter, et bibliotek rummer, så lytter de. Det handler ikke om at stable en storstilet kampagne på benene. Kast en snøre ud, og sørg for at der er kaffe på kanden – mere skal der faktisk ikke til. Så kan kræfterne bruges der, hvor det virkelig tæller: På at skabe en oplevelse, der mærkes!

Bliv DFFU's nøgleperson – sekretariatsmedarbejder søges

Vil du spille en afgørende rolle i at sikre, at foreningen Danske Fag-, Forsknings- og Uddannelsesbiblioteker (DFFU) fungerer effektivt og fortsat udvikler sig? Vi søger en selvstændig, initiativrig og organisatorisk stærk sekretariatsmedarbejder, der kan understøtte både bestyrelse og medlemmer fra den 1.1.2026. Som den eneste ansatte i sekretariatet bliver du det vigtige bindeled mellem foreningens aktører og samarbejdspartnere og får mulighed for at præge foreningens daglige arbejde og fremtidige retning.

Om jobbet

Som sekretariatsmedarbejder indtager du en vigtig position i foreningens daglige drift og udvikling. Arbejdsmængden varierer i løbet af året, med perioder med høj belastning – typisk i forbindelse med arrangementer, årsmøde, bestyrelsesmøder og årsregnskab. Arbejdstiden fastlægges som et årligt gennemsnit, hvilket giver mulighed for fleksibel planlægning når blot der tages højde for perioder med ekstra aktiviteter

Det forventes, at du arbejder hjemmefra i størstedelen af din arbejdstid, men deltager fysisk i foreningens arrangementer og møder, når det er relevant.

Dine ansvarsområder inkluderer bl.a.:

- Intern og ekstern kommunikation: Du sikrer en klar og professionel kommunikation til medlemmer, bestyrelse og eksterne samarbejdspartnere.
- Planlægning og facilitering af arrangementer, møder og netværksaktiviteter: Du organiserer og deltager i faciliteringen af DFFU's arrangementer og møder, både fysisk og digitalt.
- Daglig administration og medlemsservice: Du håndterer medlemsregistrering, service og henvendelser fra medlemmerne.
- Økonomistyring og fakturering: Du står for det daglige arbejde og deler ansvaret med foreningens kasserer for foreningens økonomi, herunder fakturering, budgettering og rapportering.
- Vedligeholdelse af hjemmeside og sociale medier: Du opdaterer og forbedrer foreningens hjemmeside samt administrerer de sociale medier.
- Sekretariatsbistand til bestyrelse og foreningens 6 fora: Du yder praktisk og administrativ støtte til bestyrelsen og foraene.
- Koordinering af sponsoraftaler og netværk: Du samarbejder med sponsorer og sikrer, at aftalerne bliver fulgt op.
- Sekretariatsbistand til medlemsbladet REVY.

Hvem er du?

Vi forestiller os, at du:

- Har erfaring med administrativt arbejde, herunder økonomistyring, gerne fra biblioteks- eller forskningssektoren.
- Er stærk i både skriftlig og mundtlig kommunikation – og trives med medlemskontakt.
- Er struktureret, selvstændig og kan prioritere dine opgaver – også når du arbejder hjemmefra.
- Har flair for IT og digitale værktøjer.
- Er servicemindet, løsningsorienteret og har et smil på læben.
- Sætter pris på fleksibilitet og værdsætter balancen mellem arbejde og fritid.
- Taler og skriver flydende engelsk.
- Har et organisatorisk talent

Løn og ansættelsesvilkår

Stillingen er på **30 timer om ugen**, med fleksible arbejdstider og mulighed for hjemmearbejde.

Løn og vilkår forhandles individuelt. **Ansættelse per 1. januar 2026.**

Der vil være arrangementer og bestyrelsesmøder, hvor fysisk tilstedeværelse er påkrævet.

Læs mere om DFFU på vores [hjemmeside](#).

Følg os også på [LinkedIn](#).

Praktiske oplysninger

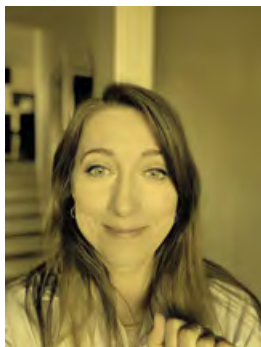
Send din ansøgning, CV og relevante bilag til sekretariat@dfdf.dk senest den **15. september 2025**. Vi forventer at holde samtaler i uge 39.

Har du spørgsmål til stillingen? Kontakt forperson Karin Englev på tlf. 9135 6403 / kabe@kb.dk eller nuværende sekretær Claus Vesterager Pedersen på tlf. 4220 2177 / sekretariat@dfdf.dk.

Om DFFU

DFFU har som mål at: fremme initiativer, der gavner fag-, forsknings- og uddannelsesbibliotekerne i Danmark, styrke samarbejdet inden for sektoren samt etablere et forum for idéudveksling. Du vil være foreningens eneste fastansatte og få en central rolle i at støtte bestyrelsen, medlemmerne og DFFU's aktiviteter.

Navnenyt

Kerstin Weisdorf begyndte i juni 2025 som informationsspecialist ved VIA Bibliotek i Horsens.

Hun kommer fra en lignende stilling ved UCL Bibliotek og har en baggrund som historiker. I sin nye rolle er hun bl.a. kontaktbibliotekar for de engelsksprogede ingeniøruddannelser og arbejder bredt med at understøtte erhvervsuddannelserne gennem udvikling af undervisning, vejledning og biblioteksfaglige læringsforløb.

Hun har en særlig interesse for informationskompetence, kildekritik og for, hvordan generativ AI kan inddrages på en didaktisk og etisk forsvarlig måde i undervisningen. Og så er hun med i redaktionen på REVY.

Louise Rognlien er i maj blevet ansat som informationsspecialist ved VIA, Campus Århus C

Hendes arbejdsområde er undervisning ved læreruddannelsen, socialrådgiveruddannelsen og administrationsbacheloren, vejledning til studerende, udvikling af forskningsformidling på biblioteket og formidling af biblioteket udadtil, arbejde med social bæredygtighed i biblioteksrummet og i undervisning.

Louise kommer fra forskningsverden, hvor hun har skrevet en ph.d. i et Velux-samarbejde mellem Århus Universitet og Museet KØN og har sidenhen undervist på højskoler og folkeuniversiteter.

Rikke Jønson er tiltrådt som bibliotekschef på UCN per 1. juni 2025. Hun kommer fra en stilling som chef for Studieliv på Aalborg Universitet, hvor hun har været ansat siden 2017.

Rikke er uddannet cand.scient.soc. fra Aalborg Universitet og har hele sin karriere arbejdet med uddannelse og unge.

Hun benævner sig selv som et udpræget uddannelsesmenneske, og er optaget af den fortsatte udvikling af UCN Bibliotek med afsæt i samspillet mellem læring, videnformidling og fællesskaber.

Den åbne adgangs lukkede døre

Open Access nyder i dag bred tilslutning i forskningsverdenen, men befinder sig samtidig i et vadeded i forhold til udvikling og implementering. Dette synes i høj grad at skyldes den samme grundkonflikt, der har præget området fra starten: Skal forskning være åben for alle? Og hvem skal i så fald betale gildet?

□ Niels Kristian Bonde Jensen, journalist

De fleste, der har beskæftiget sig bare en smule med forskning og/eller biblioteksdrift i digitaliseringsens tidsalder, vil have stiftet bekendtskab med Open Access. Et begreb, der dels rummer en let afkodelig idealistisk bevægelse mod friere offentlig adgang til forskning – en demokratisering af viden foranlediget af teknologisk udvikling, kunne man sige lidt flot. Eller i hvert fald et ønske om det. Men Open Access er også bundet op på forskningsverdens konkrete, men relativt indviklede og uigennemsigtige infrastruktur af aktører, interesser og strategier. Der tales om, at Open Access for længst er blevet mainstream – men vi befinder os ikke just i en virkelighed, hvor alle forskningsartikler bare er frit tilgængelige. Så hvad er status på den åbne adgang? Og hvorfor møder udbredelsen stadig lukkede døre?

Groft skitseret består Open Access' infrastruktur af følgende aktører:

På den ene side er der forskerne, tilknyttet forskellige universiteter, som selvfølgelig er ophavet til al den viden, der bliver formidlet. Bagved dem er der en stat, men også fonde og andre bevillingsgivere som er med til at sætte økonomiske rammer om forskningen. I forlængelse heraf er fag- og forskningsbibliotekernes rolle at stille viden til rådighed for forskerne og for de studerende, og for så vidt også for den almindelige dansker, som univer-

sitetsbibliotek eller folkebibliotek. Endelig er der forlagene, der udgiver de tidsskrifter, som forskerne kæmper om at blive udgivet i.

Hertil kan man tilføje det centrale spil mellem forskningsinstitutionerne, der via det Kongelige Biblioteks nationale licenskonsortium forhandler licenser, og de ofte privatejede forlag, der udgiver de store tidsskrifter og er drevet af økonomiske interesser. Dette spil, eller konflikt om man vil, har i store træk været definerende for bevægelsen siden udspringet i slut 1990'erne, start 00'erne.

Rasmus Rindom Riise er specialkonsulent ved Københavns Universitetsbibliotek og medlem af Det nationale netværk for Open Access – et uafhængigt vidensdelingsnetværk bestående af ansatte ved danske uddannelsesinstitutioner, der arbejder med implementering og formidling af Open Access. Han uddyber den danske Open Access-infrastruktur:

"Den danske infrastruktur er primært delt op i to veje. For det første er der den grønne Open Access-rute, hvor universitetsbibliotekerne gør forskernes accepterede manuskripter Open Access. Den danske Open Access-strategi har været baseret på denne model, men ruten er i mine øjne ikke særlig bæredygtig, bl.a. fordi forlagene sjældent tillader Creative Commons-licenser (den mest åbne Open Access-licens, red.) på accepterede manuskripter, hvilket er en meget vigtig del af Open Access. Desuden er det tvivlsomt, hvor meget disse versioner bliver brugt af andre forskere."

Han fortsætter:

"For det andet er der de såkaldte transformative aftaler – også kendt som 'read and publish agreements'. Disse aftaler muliggør, at forskerne kan publicere forlagsversionen Open Access uden at betale APC (article processing charge, red.), men aftalerne forudsætter meget supportarbejde, og der er mange problemstillinger forbundet med aftalerne, bl.a. begrænsede artikelkvoter."

Den nationale strategi

Ifølge Rasmus Rindom Riise nyder Open Access dog i dag gennemgående opbakning på tværs af forskningsverdenen. Det er et niche-synspunkt at være decideret modstander af Open Access. Samtidig mener han, at udviklingen igen står i et nyt vadested, fordi man stadigvæk ikke kan blive enige om, hvem der skal betale de mange omkostninger, der uundgåeligt er forbundet med produktion og udgivelse af forskning af høj akademisk kvalitet.

I Danmark har vi, indtil udgangen af 2025, en officiel strategi baseret på den fornævnte grønne Open Access-strategi. Dette betyder mere konkret, at forskere eller institutioner publicerer i tidsskrifter via licensaftaler som sædvanligt, men sideløbende publicerer ufærdige versioner (ofte manuskriptet) af artikler til et såkaldt repository – et åbent arkiv, som det enkelte universitet administrerer. Altså en strategi, der sikrer åben og gratis vidensadgang for alle, men hvor den endelige, fagfællebedømte artikel kun er tilgængelig gennem adgang til det givne tidsskrift.

Modsat den grønne strategi står 'gylden' Open Access, som er udbredt i f.eks. England og Sverige. Her betaler universiteterne (ofte med støtte fra forskellige statslige organer) for APC til særlige Open Access-tidsskrifter, som dets forskere kan publicere i med fri adgang til artiklen for alle. En tilgang, der sikrer, at forskningen åbnes op, men samtidig lever op til høje faglige standarder og indgår aktivt i det akademiske kredsløb med udgivelse og citation. Men også en tilgang, der primært åbner forskningen for dem med penge og investeringsvillighed.

Den grønne danske strategi blev offentliggjort i juni 2014 af Uddannelses- og Forskningsministeriet (dengang under navnet Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser) og blev udarbejdet i tæt samarbejde med universiteterne, forskningsbibliotekerne og relevante interessenter. Strategien løber frem til udgangen 2025 med et erklæret mål om 100 procent Open Access på tværs af dansk forskning.

På en henvendelse fra REVY oplyser Uddannelses- og Forskningsministeriet, at selvom man ikke har nået 100-procentsmålet, er der i perioden 2015-2025 sket en fremgang i åben og fri adgang til publiceret forskning fra ca. 17 procent til ca. 78 procent. En fremgang, som de mener "vidner om en målrettet og vedvarende indsats på universiteterne for at gøre dansk forskning mere tilgængelig."

Denne indsats blev evalueret i en stor statusrapport på Danmarks Nationale Strategi for Open Access i 2024, der bredt set fremhæver

strategien som en stor succes, men som også indeholder en række anbefalinger i forhold til videre udvikling og implementering.

Dog, forklarer Uddannelses- og Forskningsministeriet til REVY, er der ikke p.t. en konkret tidsplan for, hvornår denne evaluering omsættes til en eventuel forlængelse eller omlægelse af Den Nationale Strategi.

Monopollignende tendens

Uanset om man vælger en betalingsbelagt form for Open Access (gylden eller hybrid) eller grøn Open Access (hvor måneders embargo forhælder adgangen), kunne man dog pege på, at det bliver forlagene, der indirekte styrer mængden af artikler, som publiceres åbent tilgængeligt for alle.

Dette fremhæver i hvert fald Bente Forsingdal, specialkonsulent ved DTU Bibliotek, der også savner en samlet global politisk ramme på området:

"Der mangler et ophæng. Vi taler ofte om, at Open Access er en god idé, men hvem er det, der bestemmer over det? Hvilke kræfter har vi i ryggen i forhold til forlagenes monopol? Det, jeg har set hidtil, som kommer tættest på, er bevillingsgivere som f.eks. Horizon Europe, der kan stille krav til forskere om at udgive i åbne tidsskrifter. Og som via deres økonomiske og politiske kræfter har lydhørhed hos forlagene."

Hun påpeger dog, at dette kun har haft begrænset effekt med henvisning til det stigende antal af hybride tidsskrifter, der alligevel stadig skyder op. Tidsskrifter, der som udgangspunkt kræver abonnementsbetaling, men hvor forskere kan betale for at få åbnet deres artikel som Open Access mod betaling af APC. En model, der ifølge Bente Forsingdal har mødt en del kritik, da der opstår det, man kalder "double dipping", hvor forlaget både tjener penge på abonnementsbetaling og APC for enkelte Open Access-artikler.

Generelt mener Bente Forsingdal, der ellers også er fortalende for Open Access, at infrastrukturen som den ser ud nu, stiller forskerne i en svær situation: På den ene side er de ofte hårdt pressede økonomisk og derfor afhængige af bevillingsgivere, der støtter deres forskning, mens de stiller modkrav om Open Access-publicering. På den anden side defineres deres karrierer ud fra, om deres forskning udkommer de rigtige steder.

Bente Forsingdal beskriver det som "en monopollignende tendens, hvor forskerne er afhængige af at udgive i bestemte tidsskrifter – f.eks. kan det jo være karrieredefinerende, hvis man udkommer i Nature – og så er forskeren villig til at betale det, det koster."

Hvad mener du, der skulle til for at udfordre dette monopol?

"Lige nu er der på EU-niveau – på tværs af nationale konsortier – en samtale i gang om den demokratiske forpligtelse, bibliotekerne har, og hvad der rent faktisk er muligt med de kontrakter, vi bliver mødt med fra forlagene. Jeg tror i hvert fald, at man fra politisk hold bliver nødt til at tage ejerskab over Open Access."

Internationale løsninger

At området kræver politisk opmærksomhed, også internationalt, for at kunne udfordre forlagenes magtposition, tilslutter Rasmus Rindom Riise sig:

"Danmark er et meget lille land og er ikke 'front runners', når det kommer til udviklingen af Open Access. Man skulle nok på et europæisk plan udfordre forlagenes monopol og de her modeller, som i det hele taget ikke er særlig konkurrenceprægede. Forlagene har en voldsom profitmargin, så de kan tillade sig at sætte priserne op år efter år."

Han uddyber:

"Måske skal man prøve at ændre det på et EU-niveau. Sørge for, at medlemslandene har nogle bedre måder at åbne deres forskning på. Og nogle bedre publiceringsmuligheder."

I et skriftligt svar til REYV henviser Uddannelses- og Forskningsministeriet til, at området i disse år vinder indpas i EU:

"Samlet set er der i EU et stort fokus på at fremme Open Access som led i en udvikling mod en mere åben videnskab (Open Science). Danmark og de øvrige EU-lande har i den forbindelse tiltrådt diverse rådskonklusioner, hvor de bakker politisk op om Open Access, herunder forpligter sig til at lave politikker for Open Access til videnskabelige publikationer samt at fremme en succesfuld implementering af Open Access."

Forskning som politisk pres

En anden vej frem mod yderlige udbredelse af Open Access kan måske øjnes ved at vende blikket indad mod forskningsverdenen selv. Det mener specialkonsulent ved KUB Frederiksberg og Nørre Campus, Ane Ahrenkiel Sand, der også er medlem af Det nationale netværk for Open Access. Hun peger i hvert fald på, at der i dansk kontekst stadig mangler brede, ikkepolitiske undersøgelser af områdets potentiale som helhed.

"Det kunne være rigtig spændende, hvis man fik lavet en bred, ikkeforlagsbestemt, politisk uafhængig undersøgelse, hvor vi får noget bevis på, at den forskning, der bliver gjort tilgængelig via Open Access, faktisk gør

en forskel og bliver brugt af langt flere. På den måde kunne vi også bruge forskningen som et politisk pres."

Hun forklarer, at dette ikke nødvendigvis behøver at komme fra et rent idealistisk ståsted, men at sådanne undersøgelser også ville kunne underbygge Open Access' karrieremæssige gevinster for forskerne:

"Det, som de mindre undersøgelser viser hidtil, er, at forskningen kommer længere ud og bliver citeret mere, fordi artikler ikke ligger bag betalingsmur. Forskerne bliver dermed offentligt tilgængelige og samtidig mere feterede i den akademiske verden, hvor vi jo ved, at antallet af citationer betyder meget. På den måde dyrker man også lidt deres forfængelighed," siger Ane Ahrenkiel Sand og uddyber:

"Når jeg er ude at holde oplæg på forskellige uddannelsesinstitutioner om Open Access, så plejer jeg at sige, at jeg tager udgangspunkt i, hvad er der i det for forskerne. De er selvfølgelig primært optagede af, at Open Access er et krav, hvis de vil undgå at skulle betale penge tilbage til nogle bevillingsgivere – f.eks. Horizon Europe. Så vi skal rådgive om dét for at undgå, at forskningsbudgetterne, der ofte er hårdt spændt for i forvejen, ikke løber løbsk. Men jeg vil gerne hen til et sted, hvor de også kan se en mere grundlæggende fordel i Open Access – og her tror jeg, at citationerne er en vigtig faktor."

Ane Ahrenkiel Sand understreger, at hun på trods af denne pragmatiske tilgang til formidlingen af Open Access selv deler den idealistiske holdning, som Rasmus Rindom Riise og Bente Forsingdal også er grundlæggende tilhængere af: At adgang til forskningsbaseret viden bør være en åben og lige ressource for alle. En nylig artikel i [Science Report](#) underbygger dog tesen om, at dette langt fra er tilfældet for nuværende.

Som eksempel på, hvordan offentlig vidensdeling for alvor kan være gavnlig i et bredt samfundsperspektiv, henviser Ane Ahrenkiel Sand til vaccineforskningen under coronapandemien. Og så fremfører hun det i teorien helt oplagte, men i praksis så indviklede argument, at et område, der er gennemfinansieret af offentlige midler selvfølgelig bør komme offentligheden til gode:

"Det giver grundlæggende enormt god mening, at vi deler den viden, der bliver postet penge i. Det er jo skatteyderne, der er med til at betale til universiteterne, hvor forskerne så forsker på de bevillinger, der er givet – og derfor skal den forskning naturligvis også deles og offentliggøres."

Debatindlæg: Hvor blev solidariteten af?

□ Af **Karoline Liv Vildlyng**, informations-specialist ved AU Library, Arts Aarhus

Siden oktober 2023 har verden været vidne til en eskalering af den humanitære katastrofe i Gaza. Over 60.000 mennesker er blevet dræbt, heraf er mere end 50.000 børn blevet dræbt eller såret siden oktober 2023, ifølge UNICEF. Hele kvarterer er blevet udslettet, biblioteker og universiteter jævnet med jorden, og civilbefolkningen sulter under belejring. Det er ikke længere blot en krig. Juridiske eksperter, FN-embedsfolk og menneskerettighedsorganisationer som Læger Uden Grænser har nu sat ord på det, mange har tænkt: Det, vi ser, er en etnisk udrensning. Amnesty International og Human Rights Watch har tidligere erklæret, at både apartheid og forbrydelser mod menneskeheden begås i de besatte områder.

Alligevel har de danske kulturinstitutioner, herunder det danske biblioteksvæsen, forholdt sig næsten larmende tavst til den humanitære katastrofe. På den baggrund er spørgsmålet: Hvor blev solidariteten af?

Vi er en del af et fag med et ansvar

Bibliotekarer har historisk spillet en rolle i samfundets etiske og demokratiske udvikling. Vi forvalter ikke kun bøger, men også dannelse, oplysning, en generel følelse af fælles samfundsansvar. Vi forsvare ytringsfriheden, informationsfriheden og retten til viden – også i krisetider. Så hvorfor er vi så stille, når den globale samvittighed burde råbe op? I Sverige har bibliotekarer i flere byer arrangeret oplæsninger, informationsaftener og udstillinger om Gaza. I Norge har Bibliotekarforbundet offentligt opfordret til våbenhvile og humanitær adgang. I Danmark? Ingen samlet reaktion.

Er det mon frykten for at blive opfattet som aktivistiske eller politiske? Er det berøringsangsten for et konfliktfyldt emne? Eller er vi blevet så vant til verdens kriser og uretfærdigheder, at vi har opbygget en faglig kynisme, der dulmer vores menneskelige indignation?

De udslettede biblioteker

Inden krigen var Gaza hjem for cirka 13 offentlige og akademiske biblioteker, herun-

der Gaza Municipal Library, Maghazi Library, Rashad al-Shawa Cultural Center og biblioteker på Islamic University of Gaza. Disse institutioner udgjorde hjørnestenene i Gazas kulturelle og intellektuelle liv og gav tusindvis af borgere – især unge – adgang til litteratur, forskning og digitale informationsressourcer, ofte under ekstremt vanskelige forhold.

I dag er der praktisk talt ingen biblioteker tilbage. Mange er bombet til ruiner, brændt eller systematisk ødelagt. Islamic University of Gaza blev ramt af luftangreb i krigens første uger. Gaza Municipal Library blev beskadiget allerede i oktober 2023. En hel generation risikerer at vokse op uden adgang til bøger, uddannelse og historie – og vi ser til i tavshed.

Biblioteket er et etisk rum

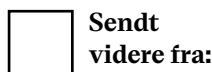
Biblioteket skal været et sikkert og mangfoldigt rum for alle. Men det betyder ikke, at biblioteksrummet er neutralt. Valget af materialer, arrangementer og temaer i vores udstillinger er i sig selv altid kuratering – og dermed valg. Det handler ikke om at tage parti i en kompleks geopolitisk konflikt. Det handler om at sige: Når information mørklægges, skal vi oplyse. Når biblioteker, arkiver og samlinger udslettes, skal vi sige fra. Når civile dør i titusindvis, skal vi også råbe op. Præcis som mange af os har gjort i sympati med krigen i Ukraine.

Så vi kan begynde med at tage snakken – i personalegrupper, i fagblade, til seminarer og konferencer. Vi kan skabe udstillinger, der sætter fokus på pressefrihed, krigens konsekvenser og censur. Vi kan invitere til samtalesaloner og oplæg med journalister, forskere eller aktivister. Personligt kan jeg anbefale at starte med en bogudstilling, der har fokus på palæstinensiske forfattere, fx Arabesques af Anton Shammas, Mural af Mahmoud Darwish, We Could Have Been Friends, My Father and I af Raja Shehadeh, Reflections on Exile af Edward W. Said og You Exist Too Much af Zaina Arafat.

Dette indlæg er skrevet med håb. Håb om at vi kan starte en tiltrængt debat. Hvis ikke vi som bibliotekarer tør stå vagt om menneskelig værdighed og oplysning i krisetider – hvem skal så? Solidaritet er ikke kun en følelse. Det er velovervejende handling. Og tiden for handling er nu.

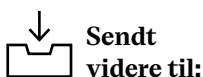
✳ Indlægget er udtryk for skribentens egen holdning.

Stafetten – fra min stol

Sendt
videre fra:

Line Kronqvist Jensen, bibliotekar, TV 2 Mediecenter og Syddansk Universitetsbibliotek

Sendt
videre til:

Jeannette Ekstrøm, specialkonsulent, DTU Bibliotek

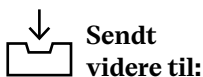
I skrivende stund har roen sænket sig over DTU Campus. Studerende er gået på ferie, og det samme gælder nogle forskere og undervisere.

Mine opgaveportefølje spænder bredt, men fællesnævneren er altid fokus på brugerne. En del af mit arbejde handler om outreach: Undervisning, vejledning, formidling, netværk og udvikling af nye tilbud. Min erfaring er, at forskere og studerende stadig opsøger deres biblioteker med forventningen om, at vi kan hjælpe dem med at navigere i søgemuligheder og den voksende informationsmængde, ikke mindst i skyggen af GenAI, der både åbner nye muligheder og nye udfordringer.

Sommerperioden giver derfor plads til faglig fordybelse – at læse, se webinars, jeg ikke nåede, og undersøge hvordan GenAI bruges i praksis i academia med fokus på akademisk integritet for at blive 'klogere og perspektivere' min undervisning fremadrettet. Det, vi gør godt og det, vi skal gøre mere af. Men der er meget at læse, ikke?

Kolleger og jeg har også brugt perioden på at få planlagt bibliotekets kurser og webinars i efterårssemestret – denne gang endda med webinartilbud fra vores Nordic 5 Tech partnere, som har andre typer forløb, end vi selv tilbyder.

Af de mere praktiske opgaver nyder jeg de spontane 'Book en bibliotekar'-møder, hvor forskerne faktisk har tid til at spørge, afprøve og udforske ideer og værktøjer sammen med os – det er også god markedsføring. Denne sommer var ingen undtagelse, da en længere seance med en nyudnævnt lektor endte med følgende citat: "Nu er jeg helt fyldt op, men jeg vender retur efter sommerferien, når jeg har afprøvet...". Det minder mig om, hvorfor arbejdet stadig er sjovt – selv efter 30 år.

Sendt
videre til:

Mathias Michelsen, specialkonsulent, AU Library, Arts Emdrup

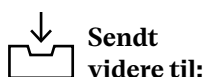
Efter en virkelig god sommerferie er jeg netop kommet tilbage til kontoret i Emdrup, hvor jeg arbejder med for-

skerservice på AU Library. Jeg beskæftiger mig med Open Access, videnskabelig publicering og bibliometri.

Lige nu er jeg sammen med to gode kolleger, Johanne og Anna, i gang med at blive klogere på Societal Impact. Vi er nysgerrige på at vide mere om, hvad der søsættes af internationale initiativer, men også hvad der rører sig helt lokalt på Aarhus Universitet. Med afsæt i universitetets seneste forskningsevaluering undersøger vi, hvordan vi bedst kan understøtte og sparre med det humanistiske fakultet, Arts. Det er altid spændende at skabe samarbejde på tværs af institutioner, og håbet er, at vi sammen kan drive en konstruktiv udvikling og give biblioteket en solid rolle i denne proces.

Derudover arbejder vi i vores AU Library-arbejdsgruppe, Videnskabelig Publicering, på at opdatere og nytænke indhold og formidling på vores side om publicering – med udgangspunkt i publiceringsprocessen.

Jeg glæder mig også til, at min kollega Hazel kommer tilbage fra ferie, så vi kan fortsætte arbejdet med at udvikle en Open Educational Resource om Creative Commons-licenser. Tanken er, at den skal indgå i vores ph.d.-kursus Essential Research Skills for PhD Students at Arts and Humanities, men vi håber, den også kan bruges i andre sammenhænge.

Sendt
videre til:

Lene Janussen Gry, informationsspecialist, CBS Library

Det er stadig sommer, og der er stille på gangene og i biblioteksrummet, men der er ikke stille på mit skrivebord. Lige nu kommer der nemlig mange spørgsmål ind til mig som Pure-administrator fra diverse aktører. Dels i forbindelse med at vi er lige på nippet til at skulle flytte Pure fra lokale servere til en skyløsning, dels fordi CBS' HR-system snart skal integreres med Pure, og dels fordi CBS er ved at få lavet en ny hjemmeside, hvor der skal vises data fra Pure. Jeg bliver udfordret på min tekniske viden, og meget må jeg undersøge fra scratch.

Jeg ser frem til at være på den anden side af de nævnte projekter, for de er meget tidskrævende oven i alle de andre opgaver, som også skal løses. De bliver sikkert afløst af nye, store projekter, men den tid, den udfordring.

Som relativt ny i rollen som Pure-administrator vil jeg gerne sende et skud ud til Pure Brugergruppen (PBG), som er et nationalt netværk for Pure-administratorer. Generelt er jeg virkelig glad for de gode netværk, vi har i vores sektor, fx også Open Access-netværket. Det er fantastisk med gode og hjælpsomme kolleger på tværs af vores forsknings- og uddannelsesinstitutioner.

På CBS Bibliotek får vi snart to nye kolleger, som skal gøre os klogere på kunstig intelligens og hjælpe CBS til forhåbentlig at være på forkant med udviklingen. Jeg er spændt på at byde dem velkommen og til overordnet at se, hvordan vores arbejde fremover vil blive påvirket af AI.